

Vzpomínka na Láďu Hejdánka

Alexandr Vondra

◆ nekrolog, česky, vznik: 29. 4. 2020 ◆ web

◆ obituary, Czech, origin: 29. 4. 2020 ◆ web

Vzpomínka na Láďu Hejdánka

Alexandr Vondra, 28. dubna 2020, alexandrvondra.cz

Zemřel Láďa Hejdánek. Filozof, chartista, evangelík, pedagog. Ten, který nejvíc táhl za časů bolševika podzemní univerzitu a bytové semináře. Rád a pravidelně jsem do jeho bytu na Vinohradech chodil. I za cenu rizika, že nás seberou estébáci. Přednášky to byly profesionální, šly do hloubky. Bídu ducha neodpouštěl. Relativismus odmítal. Byl nástupcem prvorepublikového filosofa Emanuela Rádl a svým studentům vštěpoval, že filosofie bez hledání pravdy, jen jako čistá věda, je k ničemu. Stejně jako žít život jen ze dne na den. Jsme na světě proto, abychom se zodpovídali. Pravdě. Nikoli pravdě s malým „p“, kterou si kdekdo přisvojuje, ale Pravdě s velkým „P“, která je univerzální, nekonečná.

Dodnes mám schované poznámky z přednášek. Listuji: „Pravda není souhlas mezi tvrzením a skutečností. Pravda není to, co je psáno v textu či vyřčeno v promluvě, ale to, co nás volá ke zodpovědnosti, co nás zavazuje.“ „Lidské rozhodování se musí vždy odehrávat ve světle a zodpovědnosti vůči pravdě.“ „Pravda je výzva, která osvobozuje.“

Hejdánek čerpal z řecké i žido-křesťanské tradice. V jádru jeho filosofie pravdy je dialog Ježíše s Pilátem: „Moje království není z tohoto světa.“ „Jsi tedy přece král?“ „Ty sám říkáš, že jsem král..., a proto jsem přišel na svět, abych vydal svědectví o pravdě. Každý, kdo je z pravdy, slyší můj hlas.“ „Co je pravda?“, ptá se Pilát. (Jan 18, 36-38)

Role Hejdánka při formování Charty 77 byla zásadní. Hned dvakrát. Za prvé to byl on, kdo s Patočkou filosoficky zdůvodnil, proč nemá smysl jen řečnit, ale konat. A za druhé to byl on, kdo dal Chartě do vínku minimalistický program lidských práv. Kdo odmítl budovat politickou opozici, protože ta by byla – v profízlované totalitě s minimem odvážných – rozprášená dřív, než by vznikla.

Po revoluci se Láďa ze společenského diskurzu vytrácel. Už jsem ho tolik nevidal. On byl víc vlevo, já vpravo. On byl pesimista, já víc optimista. (Nikdy nezapomenu, jak jsem ho někde potkal, a on říká: „To je hrůza, co se to tu děje.“). Ale jsem nesmírně vděčný za to, že jsem mohl být mezi jeho studenty. Byl to skvělý učitel.